

մեջ. այն ատեն սրածայր բանով մը այսինքն ասեղ, գեղասեղ, գրիչ մը, և այլն, քիչ մը նեռուէն բոլորն ուղարկողը պտտուող, բայց տղայոց քով կեցիք որ չվախնան, վասնոր լուստաւոր զի մը օձի նման պիտի սողայ բոլորն վրայ : Այսչափս բաւական է այս անգամ :

Նամակիս վերջ շտուած ուրիշ նիւրի մը անցնինք : Գիտէք Խոխմու պատերազմը ինչ նետուանք ունեցաւ... ինչ, քաղաքական լուրեր ալ սկսեց նրատարակել մեր խաղաղասեր Աղաւնին... տերութիւնը չիմանայ : Ո՛հ, գիտական զարմանալի բան մը դիտեցին բնագետք, բայց որչափ որ անհաստատի ալ երեւնայ նե՛նգ՝ սուտ է մի բեք, վասնզի և Ռուսիոյ և Գաղղիոյ ուսումնասպերճ ձեմարանները քննել տուին և բոլոր օրագրիք նրատարակեցին : Երբ Արեւմտեան քաջ զինուորները Ռուսաց դէմ կպատերազմէին՝ *Իւստուխու ժիւլիէնի* (Լիննի) անունով ամենափոքրիկ ձէի մը Գաղղիոյ բանակին կապարե գնտակները կծակծկէր իր մեղադրանքով ակաւաներովը : Արդեօք կապարը ուտելու համար կկրծէր, ինչպէս կան ձէիներ որ ծառերը փայտերը և այլն կծակծկեն. չէ, այլ իրենց կերպարանափոխութիւնները նոն զաղտագողի կատարելու համար՝ առանց ուշ դնելու պատերազմի ձայնին, զենքերուն շառագիւնին, եւ այլն : Ռուսի եկեր էին հոն, վասնզի Խոխմու մեջ այս տեսակ ձէին չգտնուիր : Գերմանիայի, Շուեյտի, Անգղիոյ և Գաղղիոյ մեջ միայն կգրանուին և հաստատուած է որ գաղղիացիք իրենց նետ բերեր էին կապարները բովանդակող փայտ : անտակներուն մեջ, իրենց ծոցը կսնուցանէին առ երեսը խիտ անկար և անմեղ կենդանին որ իր Հայրենեաց դէմ ակաւները կտէր. մատնիչ պիտի պոռան ընթերցողք... բարեբաղդաբար այս հազարաւոր ամասնիկները չկրցին Արեւմտեան բանակաց մեծ վնաս մը հասցնել : Երեւոյն Լաֆոնթերը ողջ ըլլար, վերոյիշեալ պատմութենէն բնական բորոյական մը կհաներ, և ընթերցողացս երեսակայութեան կրողուն և ազնկ գիտեմ որ քիչ տարիէն չարախօս լեզուի մը համար *Իւստուխու ժիւլիէնի* սիլեզու է պիտի բսն :

Յուսալով ներկայ նամակս բոլորովին անարժան չերեւար Զեր պերճախօս յօդուածիդ քով, կհամարձակիմ խնդրել որ բարենաձիք գոնէ համառօտիս նրատարակել պատուական Հանդէսնուդ մեջ :

ԹՈՒՀԱՆԱՆ.

« Մարգարէ իգաւտի խրոմ պատիւն ոչ ունի » կըսէ ամեն ազգաց մեջ տարածուած առակ մը. որուն ճշմարտութիւնը ամեն օր կհաստատուէ, երբեմն դժբաղդաբար իմա՛ր փորձերով :

Այսպէս երբ հեռու երկիրներէն Փարիզու արուեստական քաղաքներէն ընտելու համար անհամար ուղեւորք Փարիզ կուգան, շատ քաղաքացի կհանճնամ որ Լուվր չէ պտրտած դեռ, վեռասալի սրաշատ և ամենագեղեցիկ սրարտգները չէ պտրտած : Սոյնպէս երեւելի բանաստեղծներ, քաջամուտ բնագետք Արեւելք կձեռնապարհորդեն անտանելի նեղութեամբ մեղի ճանչցնելու համար այնպիսի բաներ որ բնաւ մեր ուշադրութիւնը չեն գրաւեր : Այս օրերս Փարիզու գեղագործութեան կայսերական դպրոցին անուանի դասատու Պ. Կիպուր Գիտութեանց ձեմարանը նետաքրքրաշարժ նիւրի մը վրայ տեղեկութիւններ հաղորդեց : Ասի *Թոքենա* կըսուի և ձէի մը գործ է եղեր : Արդեւ 1855ին համաշխարհական հանդէսին մեջ տեսած էի այս նիւրը, բայց չէի կարծեր որ օր մը Գաղղիոյ համար հարկաւոր նիւր մը կընար ըլլալ և ոչ ալ լսած էի Պօլիս որ Արեւելքի մեջ մանաւանդ Ասորեստանի կողմերը և Պարսկաստան սովորական սնունդ մըն է, ինչպէս Եւրոպայի մեջ *Թարիփոս* : Պարսիկները ասոր *Բոյնիւրու* շաքար կիտեն եղեր. վասնզի յառիճիս *Նիսիփիլիս*ն ըստած ձէին զայն կկազմէ *հիլեօքս* անուն բուսիկնիւրը, տերեւները և ծաղիկները ծծելով :

Մեզը պարապ ձերապտուղի ձեռով կարծր և փոքրիկ խոզակ մըն է, ջուրին մեջ կըսլալայ և բանձր ագութի կհմանի. խիտ քմահաճոյ և սննդաբար կերակուր մը կհաւակնէ : Պ. Կիպուր. կըսենա՞նի պատուաւոր նամակաւ մը խնդրել մեզմ. որ ասոր վրայօք անելի մանրամասն տեղեկութիւններ ստանամ Արեւելքէն, ուստի երկ ընթերցողաց մեզն սոյն խնդրոյ ծանօթութեան ունեցող կայ և կհաճի պատուասիրել մեզ նամակով մը՝ շատ շնորհակալ կըլլամք և կանխիկ կնութիւն մեր երախտագիտութեան անկեղծ հաւատալիքը :

Կյուսամ որ այսպիսի խնդիրներ անդալ չեն համարուիր Զեր պատուական օրագրին մեջ, ուստի կխնդրեմ որ ներկայս բարենաձիք նրատարակել Զեր ազգօգուտ էջերուն մեջ :

Յ. ԹԻԻՅՍԻԻԶԵԱՆ.

Ամենեւն հարուստ Իշխանը.

Օր մը Ուորմս քաղքին կայսերական պալատին մեջ Գերմանիոյ իշխանաց շատերը ժողոված իրենց երկրին մեծութեանն ու հարստութեանը վրայ կպարծէին :

— Մեծապանծ է, ըսաւ Սաքսոնիոյ քաղաւորը՝ իմ տերութիւնս, իր կորովի բնակչօքն ու լեռներովը յորս արծաթի հանքերը կձաճանաչեն :

— Տեսէք, ըսաւ Հոնոսի կայսրընտիրը, տեսէք սա գեղազուարճ երկիրս, ինչպէս հովտացը մեջ ոսկեգոյն հասկերը վեռ իվեռ գեղածուփ կծածանին, և բլրակները քաջողկոյց ալգիներ կծածակեն :

— Մեծամեծ քաղաքներովս ու բազմազան լանքերովս կպարծիմ, կրկնեց անդիւին Պաւերայի Լուդովիկոս քաղաւորը :

— Իսկ ես, պատասխանատուա Վիլրեմպերկի Էպերնարտ կոմսը, երկրիս մեջ ոչ արծաթի հանքեր ունիմ և ոչ մեծամեծ քաղաքներ : Բայց անգին գանձ մը ունիմ : Երկրիս մեջ ուր որ ալ ըլլայ, նաեւ ծառախիտ անտառաց խորերը՝ կարող եմաներկիւղ վստահութեամբ գլուխ հպատակացս կործքին վրայ դնել ու հանգիստ քուն ըլլալ :

Այս օր լսեցին մեկալ երեք իշխանները, միաձայն զոչեցին. Ո՛ր կոմսը Էպերնարտ քաղաւորաց մեջ ամենեւն հարուստը դուն ես : Երկիրդ աղամանդներ կըուսցնեն :

ՀԱՆԵԼՈՒԿ.

Համաձայն պատկեր մ՝ ունիմ,
Թէ աչ կողմէն որ նայիմ՝
Ինչ կերելի մեկ տեսիմ.
Զայնեմ նայիմ՝ ուրիշ տեսիմ.

Այս ինչ զարմանք.
Զայնեմ տեսիմ՝ Է քաղաւոր,
Պէն նայիմ՝ ան փառաւոր,
Աստուծոյ դիմնի մ՝ ըլլեմ :

Ի՞նչ է... ըսեմ :

ՅՈՒԼԻՍԷ հանգիւղէ Է ԳԻՐԶ (փետուր)

Propriétaire-gérant : A. LACHAT.

Ի ՓԱՐԻԶ, ԱՐԱՄԵԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Paris. — Typographie Arctienne Walder, rue Bonaparte.